

Asia: VN/13139/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Palveluntuottaja

2. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamisesta?

Kyllä

3. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 2:

-

4. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta perhehoitajan taloudellisen aseman tukemisesta?

Kyllä

5. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 4:

Lastensuojelun toimeksiantosuhteisen perhehoidon kasvattamisen näkökulmasta on äärimmäisen tärkeää, että perhehoitajaksi ryhtymisen esteitä saadaan poistettua. Yksi näistä esteistä on yksittäisen perheen taloudellinen riski perhehoidon katketessa ja työttömyysturvan puuttuminen. Tästä näkökulmasta ehdotus perhehoitolain muuttamiseksi on kannatettava. On kuitenkin huomioitava, ettei tämä muutos yksistään riitä korjaamaan asiaa vaan vaaditaan muitakin toimia ja ratkaisuja potentiaalisten perheiden rohkaisemiseksi ryhtymään perhehoitajaksi.

Perhehoitopalkkio(t) ovat osa koko perheen toimeentuloa, joten suunnittelemattomasti päättyvät sijoitukset ovat riski koko perheelle. Lisäksi perhehoitajan työssäkäyntiä rajoitetaan voimakkaasti erityisesti vahvasti tuetussa perhehoidossa kaiken ikäisten lasten osalta sijoituksen ensimmäisen vuoden aikana sekä kriisitilanteissa. Tällöin yleensä hyvinvointialueet eivät mahdollista perhehoitajien edes osa-aikaista/tuntiperusteista työssäkäyntiä tai opiskelua. Tämä tulee huomioida lakimuutosta suunniteltaessa.

Tässä yhteydessä olisi ehkä myös syytä selkeyttää missä tapauksissa perhehoitaja on oikeutettu irtisanomisajan palkkioon ylipäättänsä. Tämä ei välttämättä ole aivan selvää.

6. Kannatatteko omaishoidon tuen palkkion korotuksen kohdistamista omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamiseen?

-

7. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 6:

-

8. Kannatatteko perhehoitajan korvausoikeuden kohdistamista esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin?

En

9. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 8:

Lakimuutosta tehtäessä olisi hyvä muistaa myös perhehoitoperheen näkökulma. Perhehoitoperheet ovat tavallisia perheitä ja näin kuuluukin olla, koska koko perhehoidon ajatuksena on tarjota lapselle tavallinen perhe. Perhehoidosta sijaishuollon muotona on tutkimusten mukaan lapselle paljon hyötyä ja se on yhteiskunnalle halvempi kuin laitoshoido.

Etenkin lastensuojelussa sijoituksen ennakoimaton katkeaminen mistä tahansa syystä on myös perheelle usein kriisi. Lapsi sijoitetaan perheen jäseneksi ja sijoitusvaiheessa perheen koko dynamiikka muuttuu ja perhe muotoutuu uudelleen. Lapsen lähtö vaikuttaa samoin. Voi myös olla, ettei perhe ole koskaan enää valmis uuteen sijoitukseen. Lakimuutoksen ehdotus, että ylimääräistä palkkiota maksettaisiin ainoastaan niissä tilanteissa, kun perhehoitajalle ei ole hyvinvointialueelta sijoittaa uutta lasta pian katkeamisen jälkeen perustuu vahvasti "vapaa paikka" perheessä ajatteluun. Perhehoidossa asia ei ole ihan näin suoraviivainen, ainakaan lastensuojelussa.

Äkillisissä tilanteissa irtisanomisaika voi olla hyvin lyhyt aika perheen toipumiseen ja toisen lapsen sijoittamiseen. Mielestämme lain muutosehdotuksessa ei olisi syytä käyttää tällaista kriteeriä maksuperustetta arvioitaessa. Ei ole lapsen edun mukaista sijoittaa häntä perheeseen, jossa edelleen työestetään aiemmin päättynyttä sijoitusta.

Ylimääräinen korvaus tulisi maksaa kaikissa irtisanomistilanteissa ellei äkillinen sijoituksen päätyminen johdu sellaisista syistä, että perhehoitaja omalla toiminnallaan aiheuttaa sen ettei sijoituksen jatkaminen sijoituksen tavoitteiden mukaisesti ole mahdollista.

10. Mitä muuta mahdollisesti haluatte lausua esityksestä:

Perhehoitoa koskevassa muutosehdotuksessa huomioidaan ainoastaan hyvinvointialueet. Yksityiset palveluntuottajat tukevat hyvinvointialueita perhehoidon kasvussa tarjoten vahvasti tuettua perhehoitoa. Perhehoitajat ovat palveluntuottajien rekrytoimia, arvioimia ja valmentamia. Kun hyvinvointialue ei löydä omasta perhehoitajapoolistaan sopivaa perhehoitajaa sijoitettavalle lapselle tai jos lapsen sijoitus edellyttää vahvaa tukea, he kääntyvät palveluntuottajien puoleen. Tällöin palveluntuottaja etsii omista perheistään lapselle sopivaa ja lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi vastaako perhe lapsen tarpeita. Hyvinvointialue ei siis suoraan ohjaa ns.vapautuville paikoille lapsia. Sijoituksen aikana palveluntuottajaa hoitaa käytännössä palkkion ja

kulukorvauksen maksatuksen sekä sen ulkopuolisten kulujen korvaamisen perhehoitajalle. Tällä hetkellä hyvinvointialueen maksut päättyvät lapsen sijoituksen päättymispäivään ja irtisanomisajan palkkioiden maksusta vastaa tällä hetkellä palveluntuottaja yksin. Ylimääräistä korvausta ei voi yksipuolisesti määritellä palveluntuottajan maksettavaksi.

Perämaa Tiia
Perhehoitokumppanit Suomessa Oy